

KADINLARDA BAĞLANMA STİLLERİ VE SİNDERELLA SENDROMU

CINDERELLA SYNDROME AND ATTACHMENT STYLES IN WOMEN

Elif ATSAN ÇAKIR¹ -Meryem VURAL BATIK² - Engin ÇAKIR³

Öz

Bağımsızlıktan korkan kadınları ifade eden “Sinderella Sendromu”, kadınların yaşadıkları olumsuzluklara rağmen bir gün bir erkek tarafından kurtarılmayı bekleyen ve psikolojik bağımlı özellikte olduğunu gösteren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada Sinderella Sendromunun bağlanma stilleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen bu çalışmaya, uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 25 yaş üstü 431 yetişkin kadın katılmıştır. Veriler “Sinderella Sendromu Ölçeği” ve “Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre Sinderella sendromunun tüm alt boyutları ile kaçınan ve kaygılı bağlanma stilleri arasında anlamlı düzeyde ve pozitif yönde korelasyon olduğu belirlenmiştir. Kaçınan ve kaygılı bağlanma stili, Sinderella sendromunun %6.4’ünü açıklamaktadır. Ebeveynleri ayrı olan ve ebeveyni vefat etmiş olan kadınların kariyerden vazgeçme puanlarının ebeveynleri birlikte olan kadınlara göre anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu; üniversite mezunlarının Sinderella Sendromu düzeyinin daha düşük olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçları Sinderella Sendromuyla da ilişkili görünen toplumsal cinsiyet rollerinin bağlanma stilleriyle ilişkisi ele alınarak yorumlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Sinderella Sendromu, Bağlanma Stilleri, Güvensiz Bağlanma, Toplumsal Cinsiyet Roller.

Abstract

"Cinderella Syndrome", which expresses women who are afraid of independence, appears as a concept that shows that women are psychologically dependent and waiting to be rescued by a man one day despite the negativities they experience. In this study, it was aimed to examine Cinderella Syndrome in terms of attachment styles. 431 adult women over the age of 25 participated in this correlational survey study, which was reached by convenient sampling method. Data were collected through the “Cinderella Syndrome Scale” and the “Three-Dimensional Attachment Styles Scale”. According to the findings, it was determined that all sub-dimensions of Cinderella syndrome were positively correlated with avoidant and anxious attachment styles. These two attachment styles explain 6.4% of Cinderella syndrome. The quitting the career scores of women whose parents are separated and whose parents have died are significantly higher than those whose parents are together. It was determined that university graduates had a lower level of Cinderella Syndrome. The results were interpreted by considering the relationship between attachment styles and gender roles, which seem to be related to Cinderella Syndrome.

Keywords: Cinderella Syndrome, Attachment Styles, Insecure Attachment, Gender Roles.

¹ Öğretmen, MEB, elifatsan@hotmail.com, Orcid: [0009-0004-1196-3299](https://orcid.org/0009-0004-1196-3299)

² Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, meryem.vural@omu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7836-728

³ Öğretmen, MEB, cakirengin0612@gmail.com, Orcid: 0009-0000-2005-5787

Makale Türü: Araştırma Makalesi – Geliş Tarihi: 11.04.2023 – Kabul Tarihi: 13.08.2023

DOI:10.17755/esoder.1276457

Atıf için: *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2023;22(88): 1653-1666

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik kurulunun 30/12/2022 tarihli ve 2022-1082 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

GİRİŞ

Bireyler, bebeklik ve ilk çocukluk dönemlerinde anne, baba, kardeşleriyle olan ilişkilerinden etkilenirken; gençlik ve genç yetişkinlik dönemlerinde arkadaşları ve duygusal ilişki içindeki partnerlerinden; yetişkinlikte ise eşlerinden ve partnerlerinden etkilenmektedirler. Bireyin, bebeklik ve çocukluk döneminde ebeveyne bağlanma biçimi ile yetişkinlik döneminde diğer insanlara yaklaşma biçimi birbirine benzerlik göstermektedir. Bu benzerlik ve insanlarla bağ kurma nedenleri, Bowlby (1969) tarafından geliştirilen Bağlanma Kuramı ile açıklanmaktadır.

Bağlanma, bakım veren tarafından bebeğin duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarına yanıt vermesi açısından hayati önemi bulunan bir deneyim olarak tanımlanır (Bowlby, 1973). Bowlby'nin ilk çalışmaları, çocuk ve bakım veren arasındaki temel bir bağın kopmasının sonucu olarak çocukların birincil bakım verenden ayrıldığında sıkıntı ve acı yaşadıklarını göstermiştir. Bağlanma, hayatta karşılaşılan tehlikeli algılanan olay ve durumlar karşısında, bebek ve bakım veren arasındaki duygusal yakınlığın korunması amacıyla geliştirilmektedir (Ainsworth vd., 1978). Bowlby'ye (1969) göre kişilerin bebekken kendisine bakım veren kişi ile kurduğu bağlanma tarzı, yetişkinlikte başka insanlarla kuracağı ilişkinin şekli, özellikleri ve insanlardan beklentileri üzerinde önemli derecede etkilidir.

Bireyin bebeklik döneminde kendine bakım veren kişiyle kurduğu bağlanma stillerinin nasıl çalıştığı, “İçsel Çalışan Modeller” ile açıklanmaktadır. İçsel Çalışan Modele göre, kişiler olayların algılanma şekliyle gelecekteki yaşantıları ile ilgili birtakım ön yargılarda bulunabilir ve geleceğe dair birtakım planlar yapabilir. Birey kendi yaşamı üzerinde, yaşama dair ve hayatta kendi yerine ait içsel çalışan modeller ortaya çıkarmaktadır. Bebeklik döneminde gereksinim duyduğu ilgi ve bakımı alan, ihtiyaçları karşılanan yani olumlu yaşantılar edinen bireylerde, güvenli bağlanma oluşmaktadır. Güvenli bağlanan kişi kendisi ve yaşamı hakkında olumlu bir tavır oluşturur, ilişkilerinde de bu yönde davranışlar gösterir. İhtiyaçları karşılanmayan, ertelenen ya da dengesiz/düzensiz olarak karşılanan, karşılanırken olumsuz duygular yaşayan bireyler ise güvenli bağlanma yaşayamamakta; yaşamlarındaki yeni deneyimlerine ilişkin duygu davranışları da bu doğrultuda şekillenmektedir (Bowlby, 1973).

Ainsworth ve Bowlby (1991) bağlanma stillerinin, güvenli, kaçınan ve kaygılı bağlanma olmak üzere üç stili olduğunu belirtmektedir. Bireylerin bağlanma stillerinde farklılık göstermesi, çocukların bakım veren kişilere ne kadar ihtiyacı olduğu, ihtiyaç anında bakım verenin ne kadar ulaşabilir olduğu ya da kişinin ihtiyacı olan çocuğa ne kadar karşılık verdiğine yönelik algılarından beslenmektedir (Collins ve Read, 1990). Bakım veren kişi (bu kişi genellikle anne olmaktadır) ve çocuk arasındaki sevgi içerikli duygular, özellikle korku ve kaygı gibi duygularla karşılaştığı anlarında bakım veren ile çocuğun birbirlerine sağladıkları güven ve destek, bağlanmayı oluşturur. Erken dönem çocukluk ihtiyaçlarını kararlı ve hassas bir şekilde karşılayan anne ve babalar, çocuklarında güvenli bağlanma stillerinin oluşumuna imkân sağlar. Güvenli bağlanmaya sahip bir birey, ilişki yaşadığı kişilerle bağ kurmaktan çekinmemekte, ilişkilerinde huzursuzluk duymadan kendini rahat hissetmekte ve diğer kişilerle rahatlıkla yakın ilişkiler kurabilmektedir. Fiziksel ve duygusal yönden çocukların gereksinimlerini karşılayamayan, geciktiren, görmezden gelen anne ve babaların çocuklarında ise güvensiz bağlanma stili gelişmektedir. Güvensiz bağlanma stilleri geliştirmiş olan çocuk, özgüveni düşük olmasından, kendini değersiz hissetmesinden ve ilişki kurduğu kişilere karşı güveninin az olmasından kaynaklı, yetişkinlik dönemindeki ilişkilerinde sorunlar yaşayabilmektedir (Rice ve Mirzadeh, 2000). Güvensiz bağlanan kişilerin güvenli bağlanan kişilere kıyasla daha fazla olumsuz yaşantıları tecrübe ettiği ve duygusal ilişki yaşadığı kişiyle ilişkilerinin olumsuz yaşantılardan oluştuğu gözlemlenmiştir (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Ainsworth ve Bowlby'e göre (1991) güvensiz bağlanma stilleri, kaçınan ve kaygılı bağlanma biçimleridir. Kaçınan bağlanma stiline sahip kişiler, başka kişilerle yakın bağ kurmaktan ve samimi ilişkilerin oluşmasından dolayı kendilerini huzursuz hissetmektedirler ve bu durumu yaşamamak için yeni ilişki kurmaktan oldukça kaçınılmaktadırlar. Kaygılı bağlanma stilinde olan kişiler ise; diğer kişiler ile yakın yaşantılar oluşmasını istemekle birlikte, yine o kişiler tarafından yalnız bırakılma, reddedilme korkusu ve kaygısı içinde olmaktadır (Cooper vd., 1998; Hazan ve Shaver, 1987). Bu yönüyle güvensiz bağlanma stillerinin, bağımlı ve boyun eğici tavırlara sahip Sinderella Sendromuyla ilişkili olabileceği aklı gelmektedir.

Bağımsızlıktan korkan kadınları ifade eden “Sinderella Sendromu”, ilk olarak Dowling (1981) tarafından kavramsallaştırılmıştır. Temelde, kadınları bir erkek tarafından kurtarmaya ihtiyaç duyan

“sıkıntı içindeki savunmasız kadınlar” olduklarına inandıran bir kompleks (sendrom) olarak tanımlanmaktadır. Kadınlar mutlu yaşayabilmek için bir “erkeğin” gelip hayatlarının kontrolünü ele geçirmesini beklerler. Kadınları düşünsel yeteneklerini tam olarak kullanmaktan alıkoyan ve onları dışarıdan bir şeyin veya birinin hayatlarını değiştirmesini beklemeye zorlayan Sinderella Sendromu, büyük ölçüde bastırılmış tutum ve korkular barındırmaktadır (Dowling, 1981).

Sinderella Sendromu adını, onu kötü üvey annesinden ve üvey kız kardeşlerinden kurtarmak için yakışıklı prensini bekleyen Külkedisi masal prensesinden alır. Bir masal kahramanı olan Sinderella ve diğer adıyla Külkedisi, bir kadının zorlukların üstesinden gelmek için sabırlı ve ahlaklı olduğu; sabrının ödülü olarak bir erkeğin geleceği günü beklemesi mesajını içeren bir profili yansıtmaktadır (Saha ve Safri, 2016). Masalda, Sinderella korunmaya muhtaç olan, üvey annesi ve kız kardeşleri tarafından dışlanan ve zorbalığa maruz kalan çaresiz biri olarak tasvir edilmiştir (Shaw ve Lee, 2001). Sinderella Sendromu yaşayan kadınlar, başkalarının isteklerine boyun eğme ve itaat etmelerinin, sonsuza dek birlikte yaşayacakları bir "prens" kazanmalarına yardımcı olacağına inanırlar. Bu nedenle, kendi potansiyellerini harekete geçirmek yerine, yaslanacak bir erkek ve yaşamlarına anlam katacak dışsal bir şey ararlar. Masaldan yola çıkarak Sinderella Sendromu, kadınların yaşadıkları olumsuzluklara rağmen bir gün bir erkek tarafından kurtarılmayı bekleyen ve psikolojik bağımlı özellikte olduğunu gösteren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Saha ve Safri, 2016).

Bağımlılık, kadının eşinden rehberlik istediği ve tüm kararlarında eşine ihtiyaç duyduğu durumlarda görülebilir. Sinderella Sendromu'nun psikolojik etkileri özdeğer eksikliği, güven eksikliği, kaygı ve ekonomik özgürlüğün olmamasıdır. Tüm kadınların Sinderella Sendromu eğilimleri vardır, ancak Sinderella Sendromu puanları yüksek olan kadınların erkeklere narsistik bir bağımlılığı vardır. Onları kusurları olan sıradan insanlar olarak görmek yerine, genellikle idolleştirirler. Bu idolleştirme biçimi genellikle mantıksız ve ulaşılamaz beklentilere yol açar. Kadının mantıksız beklentilerinin partneri tarafından karşılanamaması hayal kırıklığına neden olur. Erkek figürünün her zaman kendileriyle ilgilenmesini isterler; bedeli ne olursa olsun onun bakımına ihtiyaç duyarlar. Kendi başlarına hayatta kalamayacakları ve onları prenslerinden ayıracak herhangi bir durumdan korktukları için bu ideali destekleyen istismarcı bir ilişki içinde kalabilmektedirler (Dowling, 1981). Bağımsız olmak istemedikleri için bir erkeğin sorumluluğunda olmayı tercih etme eğiliminde olurlar. Erkeğin kontrolünde oldukları zaman, çektikleri acıların son bulacağını ve daha mutlu hissedeceklerini düşünmektedirler (Saha ve Safri, 2016).

Dowling (1981), kadınların bağımsızlık korkusunun çocukluktan beri var olduğunu ve bu duygulardan kurtulmanın zor olduğunu iddia etmektedir. Bağımsızlıktan korkan Sinderella Sendromu kadınının karakteristik özellikleri, toplumsal cinsiyet rolleriyle de ilişkili görünmektedir. Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeklerin biyolojik farklılıklarından bağımsız olarak cinsiyetlere atfedilen inançlarla ilgili bir kavramdır (Lindsey, 2016). Toplumsal cinsiyet rolleri, bireyin içinde bulunduğu kültüre bağlı olarak değişebilir ancak bu roller ile ilgili beklentiler genel olarak benzerdir. Örneğin kadınlara atfedilen toplumsal roller genellikle anaç, üretken, yumuşak başlı, sağduyulu olma iken; erkeklere atfedilen toplumsal roller kuvvetli, cesur, iş odaklı, bağımsız olma (Gentile vd., 2018). Bu bağlamda bazı toplumlarda kadına atfedilen toplumsal cinsiyet rolü ile Sinderella Sendromu'nun benzer niteliklerde olduğu belirtilebilir. Bu toplumlarda kadına, erkeğe bağımlı olma aşılınmakta (Sneha ve Rahmath, 2018); toplum tarafından beklenen davranışları gösterme eğilimi ise kadının Sinderella Sendromu yaşamasına neden olabilmektedir (Akkaya, 2023).

Toplumsal cinsiyet kabullerine yaşamın ilk yıllarından itibaren maruz kalınmakta, böylece bireyin davranışları, tutumları ve beklentileri üzerinde bu kabullerin çeşitli etkileri olmaktadır (Gentile vd., 2018). Hem toplumsal cinsiyet rolleri hem de bağlanma stilleri, kişinin bebekliğinden itibaren şekillenmeye başlamakta; kişinin yetişkinlik yaşantısıyla birlikte bakış açısını, davranışlarını ve algılarını etkilemektedir (Selçuk, 2021). Bireyler bebeklikte oluşturduğu güvenli/ kaçınan/ kaygılı bağlanma stiline benzerini yetişkinlik dönemindeki ilişkilerinde de devam ettirmektedir. Bu bağlanma stilleri yetişkinin romantik ilişkilerini ve sosyal ilişkilerini de etkilemektedir. Yetişkinlik dönemindeki romantik ve sosyal ilişkilerin başlatılması, devam etmesi, sona erdirilmesi ve nasıl şekillendirildiğinin anlaşılması için bebeklik dönemlerindeki bağlanma süreçlerinin ele alınması gerekmektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Yaşamın ilerleyen aşamalarında bağlanma stillerinin etkisinin devam ettiğine yönelik, Bowlby (1980) tarafından ileri sürülen içsel çalışan modellerin, kişilerin kendileri ve dış dünya

hakkındaki temsillerinin oluşmasında rolü bulunmaktadır. Sinderella Sendromuna sahip kadının kendisi hakkındaki temsillerinin olumsuz, ancak dış dünya ve diğerleri hakkındaki beklentilerinin, bir başkasının onu kurtaracağı şeklinde olması, içsel çalışan modeller açısından değerlendirilebilir. Bağımsızlıktan korkan ve partnerine bağımlı davranışlar sergileyen Sinderella'nın bu özellikleriyle güvensiz bağlanma stillerini yansıttığı düşünülmektedir. Bu durumda hangi bağlanma stiline sahip kadınlarda Sinderella Sendromunun daha sık görülebileceğinin araştırılmasıyla önemli bulgular elde edilebileceği düşünülmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada Sinderella Sendromunun bağlanma stilleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada cevap aranacak sorular şunlardır:

1. Bağlanma stilleri Sinderella Sendromunu anlamlı ölçüde yordamakta mıdır?
2. Sinderella Sendromu yaşam yerine göre anlamlı ölçüde farklılık göstermekte midir?
3. Sinderella Sendromu ilişki durumuna göre anlamlı ölçüde farklılık göstermekte midir?
4. Sinderella Sendromu eğitim durumuna göre anlamlı ölçüde farklılık göstermekte midir?
5. Sinderella Sendromu ebeveyn birliktelik durumuna göre anlamlı ölçüde farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, değişkenler arasındaki ilişkileri ve bağlantıları inceleyen bir modeldir; iki veya daha fazla değişkenin yönünü ve derecesini araştırmayı hedeflemektedir (Büyüköztürk vd., 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmaya uygun (convenient) örnekleme yöntemiyle ulaşılan 25 yaş üstü 431 yetişkin kadın katılmıştır. Katılımcıların %86.5'inin (n= 373) ilişkisi varken, (%13.5'inin (n= 58) ilişkisi bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan kadınların yaşları 25 ve 63 arasında olup, yaş ortalamaları 38.53 (ss=7.90)'dir. Katılımcılara ilişkin demografik özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Betimleyici Bilgiler

Değişkenler	Gruplar	f	%
Yaşam yeri	Köy-İlçe	98	22.7
	Şehir-Metropol	333	77.3
İlişki durumu	İlişkisi var	373	86.5
	İlişkisi yok	58	13.5
Eğitim durumu	İlköğretim/Lise	30	7
	Üniversite ve üstü	401	93
Çalışma durumu	Çalışıyor	362	84
	Çalışmıyor	69	16
Ebeveyn birliktelik durumu	Birlikteler	380	88.2
	Ayrılar	32	7.4
	Toplam	431	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada “Sinderella Sendromu Ölçeği”, “Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği” ve araştırmacının hazırladığı “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Sinderella Sendromu Ölçeği (SSÖ): Demir vd., (2021) tarafından geliştirilen Sinderella Sendromu Ölçeği, beşli Likert tipi bir ölçektir. 25 maddeden oluşan ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan ise 125'tir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması Sinderella Sendromu düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmış ve üç faktörlü bir yapı elde edilmiştir. “Cinsiyetçi Tutum, Sorumluluktan Kaçma ve Kariyerden Vazgeçme” olarak adlandırılan bu üç faktör, toplam varyansın %54,69'unu

açıklamaktadır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları ise bu üç faktörlü modelin doğrulandığını göstermiştir. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlık katsayısı ise .94 olarak rapor edilmiştir (Demir vd., 2021). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlık katsayısı ise .92 olarak hesaplanmıştır.

Üç Boyutlu Bağlanma Ölçeği (ÜBBÖ): Erzen (2016) tarafından geliştirilen ölçek, 18 maddeden oluşmaktadır. Beşli Likert tipi bir ölçekte, seçenekler “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” ile “Tamamen Katılıyorum (5)” arasında derecelendirilmiştir. AFA sonucunda ortaya çıkan üç boyut “güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma” şeklindedir. Ölçekten toplam puan elde edilmemekte, üç alt boyut ayrı ayrı puanlanmaktadır. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları, güvenli bağlanma stili için .69, kaçınan bağlanma stili için 80 ve kaygılı-kararsız bağlanma için .71 olarak rapor edilmiştir (Erzen, 2016). Bu çalışmada Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı güvenli bağlanma stili için .54, kaçınan bağlanma stili için .73 ve kaygılı-kararsız bağlanma için .79 olarak hesaplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların demografik özelliklerini ölçmek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda yaş, ilişki durumu, eğitim düzeyi, çalışma durumu, yaşam yeri gibi bilgileri elde etmeye yönelik sorular yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

İlk olarak OMÜ Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan etik izin alınmıştır (Etik Kurul Karar No: 2022-1082). Ardından Google Form kullanılarak ölçekler düzenlenmiş ve katılımcılara çevrimiçi platformlar aracılığıyla ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılmada gönüllü olan katılımcılar ölçekleri doldurmuştur. Tüm ölçeklerin doldurulması yaklaşık 10 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Uç değerlere sahip veriler, Mahalanobis uzaklığı hesaplanarak belirlenmiş; buna göre uç değerlere sahip 8 veri çıkartılarak; 431 kadının verileri analizlere devam edilmiştir. Normallik varsayımları One Sample Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi ile basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. K-S testi sonucuna göre, tüm ölçek alt boyutları için p değerleri .05’ten büyük bulunmuştur. Ayrıca çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında olduğu; bundan dolayı, çalışmada kullanılacak analizlerin parametrik olabileceği (Tabachnick ve Fidell, 2013) görülmüştür. Bağlanma stilleri ve Sinderella Sendromu belirtileri arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiş; ilişkili olan değişkenlerin yordayıcı etkisi ise çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Katılımcıların sosyo-demografik değişkenler bakımından Sinderella Sendromu puanlarının karşılaştırılması için MANOVA yapılmıştır. Araştırmada istatistiksel analizleri yapmak amacıyla SPSS 22 yazılımı programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada kullanılan ölçeklere ait alt boyutların puan ortalamaları ve standart sapma değerlerine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’de verilmiştir. Ölçeklerden alınabilecek puanların orta noktalarından bir standart sapma altı ve üstü hesaplanmış; ölçek puanlarının düşük, orta ve yüksek değer aralıkları belirlenmiştir. Buna göre katılımcıların Sinderella Sendromu ve alt ölçeklerinden aldıkları puanların, ortalamasının altında ve ortalama düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamalarının yüksek, kaçınan ve kaygılı/kararsız bağlanma puanlarının ise ortalamasının altında olduğu belirtilebilir.

Tablo 2. Aritmetik ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerleri

Değişkenler	N	\bar{X}	ss	Çarpıklık	Basıklık
Cinsiyetçi tutum	431	23.77	9.21	.69	-.02
Sorumluluktan kaçma	431	17.10	6.40	.39	-.53
Kariyerden vazgeçme	431	11.22	4.05	1.23	1.39
Sinderella Sendromu	431	52.10	17.59	.64	.02
Güvenli bağlanma	431	20.43	3.02	-.93	1.49
Kaçınan bağlanma	431	13.83	4.77	.95	1.12
Kaygılı kararsız bağlanma	431	14.32	5.28	.45	-.29

Katılımcıların Sinderella Sendromu ve bağlanma stilleri alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik Pearson Korelasyonu sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Buna göre Sinderella Sendromu ile güvenli bağlanma arasında anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür ($p>.05$). Kaçınan bağlanma ile cinsiyetçi tutum ($r=.185$; $p<.001$), sorumluluktan kaçma ($r=.214$; $p<.001$), kariyerden vazgeçme ($r=.205$; $p<.001$) ve toplam Sinderella Sendromu ($r=.222$; $p<.001$) arasında pozitif yönlü, anlamlı düzeyde zayıf ilişkiler bulunmuştur. Kaygılı-kararsız bağlanma stili ile cinsiyetçi tutum ($r=.131$; $p<.001$), sorumluluktan kaçma ($r=.205$; $p<.001$), kariyerden vazgeçme ($r=.208$; $p<.001$) ve toplam Sinderella Sendromu ($r=.191$; $p<.001$) arasında pozitif yönlü, anlamlı düzeyde zayıf ilişkiler bulunmuştur.

Tablo 32. Alt boyutlar arasındaki korelasyon katsayıları

	1	2	3	4	5	6	7
1. Cinsiyetçi tutum	-						
2. Sorumluluktan kaçma	.726*	-					
3. Kariyerden vazgeçme	.707*	.550*	-				
4. Sinderella Sendromu	.951*	.871*	.801*	-			
5. Güvenli bağlanma	.067	.017	-.058	.028	-		
6. Kaçınan bağlanma	.185*	.214*	.205*	.222*	-.161*	-	
7. Kaygılı-kararsız bağlanma	.131*	.205*	.208*	.191*	-.203*	.355*	-

* $p<0.01$

Sinderella Sendromunun kaçınan ve kaygılı-kararsız bağlanma stilleri tarafından yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi bulguları Tablo 4'te verilmiştir. Buna göre kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma alt boyutlarının dahil edildiği modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir [$F_{(2,428)}=14.58$; $p<.001$]. Bu doğrultuda, kaçınan bağlanma stili Sinderella Sendromunu birinci sırada yordadığı ($\beta=.17$; $p<.001$); kaygılı-kararsız bağlanma stili Sinderella Sendromunu ikinci sırada yordadığı ($\beta=.12$; $p<.01$) sonucu elde edilmiştir. Kaçınan ve kaygılı-kararsız bağlanma stilleri Sinderella Sendromuna ait varyansın %6.4'ünü açıklamaktadır ($R^2=.064$).

Tablo 4. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları

Model	β	t	p	F	R ²
1 (Sabit)		16.053	.000		
Kaçınan bağlanma	.222	4.718	.000	22.26*	.049
2 (Sabit)		12.643	.000		
Kaçınan bağlanma	.176	3.526	.000		
Kaygılı-kararsız bağlanma	.129	2.571	.010	14.580*	.064

* $p<.001$

Sinderella Sendromunun yaşam yerine göre anlamlı ölçüde farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü MANOVA testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Buna göre cinsiyetçi tutum ($F_{(1, 429)}=.81$, $p>.05$), sorumluluktan kaçma ($F_{(1, 429)}=2.76$, $p>.05$), kariyerden vazgeçme ($F_{(1, 429)}=1.18$, $p>.05$) alt boyutları ve toplam Sinderella Sendromu ($F_{(1, 429)}=1.77$, $p>.05$) puanları, yaşamın çoğunu geçirdiği yer bakımından anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tablo 5. Yaşam yerine ilişkin Tek Yönlü MANOVA sonucu

Değişkenler	Yaşam yeri	N	Ort.	ss	Sd	F	p
Cinsiyetçi tutum	Köy-İlçe	98	24.51	9.83	1	.81	.36
	Şehir-Metropol	333	23.55	9.03			
Sorumluluktan kaçma	Köy-İlçe	98	18.05	6.47	1	2.76	.09
	Şehir-Metropol	333	16.82	6.36			
Kariyerden vazgeçme	Köy-İlçe	98	11.62	4.11	1	1.18	.27
	Şehir-Metropol	333	11.11	4.04			
Sinderella Sendromu	Köy-İlçe	98	54.18	18.55	1	1.77	.18
	Şehir-Metropol	333	51.49	17.26			

$\lambda = .99, F_{(3,427)}=1.07 p>.05$

Sinderella Sendromunun ilişki durumuna göre anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü MANOVA testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir. Buna göre cinsiyetçi tutum ($F_{(1, 429)} = .008, p>.05$), sorumluluktan kaçma ($F_{(1, 429)} = 2.04, p>.05$), kariyerden vazgeçme ($F_{(1, 429)} = .07, p>.05$) alt boyutları ve toplam Sinderella Sendromu ($F_{(1, 429)} = .28, p>.05$) puanları, ilişkisinin olup olmama durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tablo 6. İlişki durumuna ilişkin tek yönlü MANOVA sonucu

Değişkenler	Yaşam yeri	N	Ort.	ss	Sd	F	p
Cinsiyetçi tutum	İlişkisi var	373	23.78	8.98	1	.008	.93
	İlişkisi yok	58	23.67	10.68			
Sorumluluktan kaçma	İlişkisi var	373	16.93	6.36	1	2.04	.15
	İlişkisi yok	58	18.22	6.62			
Kariyerden vazgeçme	İlişkisi var	373	11.20	4.10	1	.07	.79
	İlişkisi yok	58	11.36	3.77			
Sinderella Sendromu	İlişkisi var	373	51.92	17.41	1	.28	.59
	İlişkisi yok	58	53.25	18.82			

$\lambda = .98, F_{(3,427)}=1.60 p>.05$

Sinderella Sendromunun eğitim durumuna göre anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü MANOVA testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir. Cinsiyetçi tutum ($F_{(1, 429)} = 26.35, p<.001$), sorumluluktan kaçma ($F_{(1, 429)} = 18.00, p<.001$), kariyerden vazgeçme ($F_{(1, 429)} = 7.45, p<.001$) alt boyutları ve toplam Sinderella Sendromu ($F_{(1, 429)} = 23.77, p<.001$) puanları, eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. İlkokul/ortaokul/lise mezunlarının cinsiyetçi tutum, sorumluluktan kaçma kariyerden vazgeçme ve toplam Sinderella Sendromu puanları üniversite mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7. Eğitim durumuna ilişkin tek yönlü MANOVA sonucu

Değişkenler	Eğitim durumu	N	Ort.	ss	Sd	F	p
Cinsiyetçi tutum	İlkokul/Ortaokul/Lise	30	31.86	8.62	1	26.35	.000
	Üniversite ve sonrası	401	23.16	8.97			
Sorumluluktan kaçma	İlkokul/Ortaokul/Lise	30	21.80	5.19	1	18.00	.000
	Üniversite ve sonrası	401	16.75	6.35			
Kariyerden vazgeçme	İlkokul/Ortaokul/Lise	30	13.16	4.27	1	7.45	.007
	Üniversite ve sonrası	401	11.08	4.01			
Sinderella Sendromu	İlkokul/Ortaokul/Lise	30	66.83	14.58	1	23.77	.000
	Üniversite ve sonrası	401	51.00	17.32			

$\lambda = .93, F_{(3,427)}=9.53 p<.000$

Sinderella Sendromunun ebeveyn birlikteliği durumuna göre anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü MANOVA testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Ebeveyn birlikteliğine ilişkin tek yönlü MANOVA sonucu

Değişkenler	Ebeveyn birlikteliği	N	Ort.	ss	Sd	F	p	Post hoc
Cinsiyetçi tutum	Birlikteler (1)	380	23.48	9.27	2	1.90	.15	
	Ayrılar (2)	32	26.75	7.97				
	Biri/ikisi vefat etti (3)	19	24.42	9.54				
Sorumluluktan kaçma	Birlikteler	380	16.92	6.33	2	2.82	.06	
	Ayrılar	32	19.65	6.72				
	Biri/ikisi vefat etti	19	16.42	6.65				
Kariyerden vazgeçme	Birlikteler	380	10.98	3.98	2	5.83	.003	1<2,
	Ayrılar	32	12.84	3.89				1<3
	Biri/ikisi vefat etti	19	13.31	4.81				
Sinderella Sendromu	Birlikteler	380	51.40	17.46	2	3.10	.04	1<2
	Ayrılar	32	59.25	17.23				
	Biri/ikisi vefat etti	19	54.15	18.99				

$\lambda = .95, F_{(6,852)}=3.03 p<.001$

Cinsiyetçi tutum ($F_{(2, 428)}= 1.90, p>.05$) ve sorumluluktan kaçma ($F_{(2, 428)}= 2.82, p>.05$), puanları, ebeveyn birlikteliği durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Kariyerden vazgeçme ($F_{(2, 428)}= 5.83, p<.01$) ve toplam Sinderella Sendromu ($F_{(2, 428)}= 3.10, p<.05$) puanları, ebeveyn birlikteliği durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ebeveynleri ayrı olanların kariyerden vazgeçme ve toplam Sinderella Sendromu puanları ebeveynleri birlikte olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Ebeveyni vefat etmiş olan kadınların kariyerden vazgeçme puanları ebeveyni birlikte olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Masalarda toplum yapısını şekillendirecek düzeyde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin aktarımlar yapılmaktadır (Akkaya, 2020). Edebi eserlerde Sinderella Sendromunun incelendiği çalışmalarda (Asriyanti vd., 2022; Hussein, 2020; Meyerovich, 2019; Puspitasari, 2019), Sinderella masalının toplumsal cinsiyet rollerine vurgu yapan bir masal olduğu belirtilmektedir. Bu masaldaki karakterden esinlenerek kadınlarda Sinderella Sendromu kavramsallaştırılmıştır (Dowling, 1981). Bu araştırmada bağımsızlıktan korkan kadın imgesini yansıtan Sinderella Sendromu incelenmiştir. Alanyazında Sinderella Sendromuna ilişkin araştırmaların henüz çok yeni olduğu ve çoğunlukla çalışma hayatında Sinderella Sendromu'nun araştırıldığı (Akkaya, 2023; Chastine ve Darmasetiawan, 2019; Gündüz, 2017; Irfan ve Farooqi, 2022; Şahin, 2021) görülmektedir. İş yerinde yaşanan ve kadınlarda sıklıkla görülen Sinderella Sendromu (Gündüz, 2017), kadın yöneticilerin karşılaştığı kariyer engelleri arasında yer almaktadır (Şahin, 2021). Sinderella Sendromu yüksek olan kadınlar bireysel gelişime yönelme konusunda isteksizlik göstermekte (Sneha ve Rahmath, 2018); çalışan kadınların benlik saygısı arttıkça Sinderella Sendromu da azalmaktadır (Irfan ve Farooqi, 2022). Sinderella Sendromu'nun etkilerinin iş yaşamının yanı sıra günlük yaşamda da görülmesi muhtemeldir. Örneğin, Smith (2016), Sinderella Sendromu gibi bağımlı özelliklere sahip olan ev hanımlarının televizyon izleme yoluyla yaşam doyumlarını artırdıklarını bulmuştur. Sneha ve Rahmath (2018) ise Sinderella Sendromuna sahip kadınların, gerçekçi olmayan ve sağlıksız ilişkilere girdiklerini belirtmişlerdir. Sinderella Sendromu'nun kadınların günlük yaşamlarına ve ilişkilerine etkisi dikkate alınarak, mevcut araştırmada Sinderella Sendromu bağlanma stilleri açısından incelenmeye değer bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma ile Sinderella Sendromu ve alt boyutları (cinsiyetçi tutum, sorumluluktan kaçma, kariyerden vazgeçme) arasında pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde zayıf ilişkililer olduğu sonucu elde edilmiştir. Sinderella Sendromunu birinci sırada kaçınan bağlanma stiline, ikinci sırada ise kaygılı-kararsız bağlanma stiline yordadığı bulunmuştur. Bağımsızlıktan korkan, partnerine bağımlı davranışlar sergileyen Sinderella'nın bağımlı ve boyun eğici tavırlara sahip olduğu, bu özellikleriyle de güvensiz bağlanma stillerini yansıttığı belirtilebilir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler başkalarıyla ilişki kurmaya ihtiyaç duymalarının yanısıra başkalarına aşırı derecede bağımlı olma eğilimi de gösterir (Schulte, 2003). Bağımlı kişiliğin

oluşmasına zemin hazırlayan süreçlere bakıldığında ise, erken dönemlerde çocuk ile bakım veren arasındaki bağlanma ilişkisi (Waters et al., 2000), otoriter ve aşırı koruyucu ebeveynlik biçimleri ile geleneksel cinsiyet rolleri (Bornstein, 2012) önemli unsurlar olarak göze çarpmaktadır. İçsel Çalışan Modeller içerisinde bağlanma davranışı incelendiğinde kaçınan bağlanma stiline bireylerin annelerinin soğuk ve reddedici olduğu belirtilmektedir (Feeney, 2008). Sinderella'nın üvey annesinin aşırı otoriter, soğuk ve reddedici olduğu görülmektedir. Bu ebeveyn çocuk ilişkisi, kadınlarda güvensiz bağlanmaya ve Sinderella Sendromunun gelişmesine neden olabilir. Shonkoff ve Phillips' e göre (2000) bireyler, çocukluktan itibaren yakın ilişkilerle şekillenen zihinsel temsilleri oluşturma yeteneğini kazanmakta, bu sayede erken dönem bağlanma deneyimi gelecekteki sosyal ilişkilere zemin hazırlamaktadır. Bu çalışmada, Sinderella Sendromunun güvensiz bağlanma stilleriyle ilişkisinin olması, sorumluluklardan kaçma gibi kişinin kendisiyle ilgili olumsuz zihinsel temsillerine atıfta bulunmaktadır. Bireylerin bağlanma stillerinin yakın ilişkiler hakkındaki düşüncelerinde ve tutumlarında belirleyici olmasından hareketle, Sinderella Sendromunda da yer alan ilişki beklentisi ve bir başkasına bağımlı olma arzusunun, güvensiz bağlanma ile ilişkili olabileceği tahmin edilebilir.

Bağımlı kişiliğin oluşmasına zemin hazırlayan bir diğer süreç ise geleneksel cinsiyet rollerine vurgu yapılmasıdır (Bornstein, 2012). Erken çocukluk döneminden itibaren kadın olma ve bağımlılık arasında derin bir ilişki olduğu öğretilmekte (Hussein, 2020) böylece kadınlarda güvensiz bağlanmanın gerçekleşmesi muhtemel görünmektedir. Ak (2021) güvenli bağlanma arttıkça toplumsal cinsiyet rollerinin azaldığını belirlemiştir. Çengel (2022) de benzer şekilde kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma ile geleneksel cinsiyet rolünün negatif yönde ilişkisi olduğunu; eşitlikçi cinsiyet rolü ile pozitif ilişkili olduğunu bulmuştur. Hem kaygılı hem de kaçınan bağlanan bireylerin daha geleneksel cinsiyet tutumuna sahip olduğunu sonucuna varılmıştır. Chastine ve Darmasetiawan (2019) geleneksel cinsiyet rollerinin ebeveynlerden model alınması nedeniyle çalışan evli kadınlarda Sinderella Sendromu'nun ortaya çıktığını belirtmektedir. Geleneksel cinsiyet rolünün Sinderella Sendromu belirtileriyle tutarlık gösterdiği dikkate alındığında, Sinderella Sendromunun güvensiz bağlanma stilleriyle ilişkisi anlaşılmaktadır. Bu çalışmada güvenli bağlanma stiline Sinderella Sendromunu yordaması ancak güvensiz bağlanma stillerinin Sinderella Sendromunu yordaması beklendik bir sonuçtur. Buradan hareketle güvensiz bağlanmanın Sinderella Sendromunu artıran bir faktör olabileceği söylenebilir.

Sinderella Sendromu, erken çocukluk döneminde ebeveynlerin kızlarına karşı tutumu ile şekillenen bir durum olarak ele alınmaktadır. Bu doğrultuda, ebeveynin veya ailenin sosyoekonomik ve sosyokültürel özelliklerinin çocuğa yaklaşım anlamında etkisi olması sebebiyle Sinderella Sendromu görülmesinin sosyo-demografik özelliklerle de açıklanabileceği tahmin edilmektedir. Araştırma sonuçlarına göre ebeveynleri ayrı olan ve ebeveyni vefat etmiş olan kadınların kariyerden vazgeçme puanları ebeveynleri birlikte olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bu durum ebeveyn birlikteliğinin uzun süre yaşayamamış kadınların romantik ilişkilerinde erkeğe daha çok bağımlı olmayı seçtiğini ve kariyerden vazgeçtiğini göstermektedir. Ebeveynleri birlikte olan kadınların bağımsızlıktan daha az korktukları ve Sinderella Sendromunun daha düşük olduğu belirtilebilir.

Bu çalışmada Sinderella Sendromunun yaşam yerine ve kadının ilişkisinin olup olmamasına göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Evliliğin, kadınların daha geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip olmalarına neden olan bir durum olduğu belirtilmektedir (Barber ve Axinn, 1998). Ancak bu çalışmaya katılan araştırmacıların çoğunluğunun metropol/şehirde yaşıyor olduğu ve ilişkisinin olduğu görülmektedir. Bu nedenle yaşam yerinin ve ilişki durumunun Sinderella Sendromunu doğrudan etkileyen bir faktör olmadığı görülmekle birlikte bu bulguyu genellemek mümkün görünmemektedir.

Araştırmada son olarak ilkokul/ortaokul/lise mezunlarının Sinderella Sendromu puanları (cinsiyetçi tutum, sorumluluktan kaçma, kariyerden vazgeçme) üniversite mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Alanyazında toplumsal cinsiyet rollerinin eğitim durumuna göre farklılaştığını öne süren çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Eğitim durumu yüksek katılımcıların daha fazla eşitlikçi tutuma sahip iken eğitim durumu düşük kişilerin geleneksel cinsiyet rolleri daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Ak, 2021; Jewkes vd., 2018; Kodan, 2013; Selçuk, 2021; Yoshihama vd., 2014). Üniversite eğitiminin kadının birçok yönden bağımsızlığını artıran bir deneyim olduğu dikkate alındığında, üniversite mezunu kadınların cinsiyetçi tutumlarının daha az olması, sorumluluk almaları ve kariyerden vazgeçmeleri kolayca anlaşılabilir.

Bu çalışmadaki katılımcıların demografik özelliklerin dağılımının homojen olmaması, sonuçların genellenebilirliği sınırlandırmaktadır. Katılımcıların çoğunluğunun eğitim düzeyi yüksek, şehirde yaşayan ve çalışan kadınlardan oluştuğu görülmektedir. İleride yapılacak araştırmalarda daha geniş örneklem gruplarında, homojen dağılım gösteren gruplarda Sinderella Sendromunun incelenmesi, sonuçların genellenebilirliğini artıracaktır. Sinderella Sendromunun bağlanma stillerine ek olarak, kişilik özellikleri, toplumsal cinsiyet rolleri, ilişki doyumu, çift uyumu gibi değişkenler açısından incelenebileceği düşünülmektedir. Sinderella Sendromu'na neden olan faktörlere ilişkin farkındalık; toplumsal yaşamın birçok alanında rol alan kadınların bu sendromdan korunmalarına, bağımsızlıklarına ve iyi oluşlarına katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Ainsworth, M. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Ainsworth, M. S., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46(4), 333–341. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.46.4.333>
- Ak, G. (2021). *Evli bireylerde bağlanma stillerinin benlik saygısı, toplumsal cinsiyet rolleri ve ayrılık anksiyetesi üzerindeki yordayıcı etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kent Üniversitesi, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Akkaya, B. (2020). Sinderella kompleksi. N. Cemaloğlu (Ed.), *Sendromların eğitim ve yönetime yansımaları: Mitolojiden kurama* (ss. 79-102). Pegem Akademi.
- Akkaya, B. (2023). Psikomitolojik bir sendrom: çalışma yaşamında andromeda kompleksi ve boyutları. *Journal of Qualitative Research in Education*, 33, 276-299. Doi: 10.14689/enad.33.1700
- Asriyanti, S., Arafah, B., & Abbas, H. (2022). The representation of women's dependence on men in Little Women. *Theory and Practice in Language Studies*, 12 (4), 790-796. <https://doi.org/10.17507/tpls.1204.21>
- Barber, J.S., & Axinn, W.G. (1998). Gender role attitudes and marriage among young women. *The Sociological Quarterly*, 39(1), 11- 31. <https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.1998.tb02347.x>
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-244. <https://psycnet.apa.org/buy/1991-33075-001>
- Bornstein, R.F. (2012). From dysfunction to adaptation: An interactionist model of dependency. *The Annual Review of Clinical Psychology*, 8, 291-316. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032511-143058>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss* v. 3 (Vol. 1). Random House.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Separation, anxiety and anger*. New York: Basic Books.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem
- Chastine, V., & Darmasetiawan, N. K. (2019). Cinderella Complex on working women. *16th International Symposium on Management (INSYMA 2019)* (pp. 103-106). Atlantis Press. Doi: 10.2991/insyma-19.2019.26
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644–663. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Cooper, M. L., Shaver, P. R., & Collins, N. L. (1998). Attachment styles, emotion regulation, and adjustment in adolescence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5), 1380–1397. <https://psycnet.apa.org/buy/1998-01923-022>

- Çengel, D. (2022). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde flört şiddetine yönelik tutum, bağlanma stili ve toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkide, öz-şefkatin aracı rolünün incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Demir, M., Kaya, L., Turan, M., & Vural Batık, M. (2021). Cinderella syndrome "Women with fear of independence": Developing a scale. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 8(1), 166-173. <http://dx.doi.org/10.17220/ijpes.2021.8.1.236>
- Dowling, C. (1981). *The Cinderella Complex, Women's hidden fear of independence*. (pp.3-6), Pocket Books, New York.
- Erzen, E. (2016). Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 01-21. <https://dergipark.org.tr/en/pub/inuefd/issue/27125/285352>
- Feeney, J.A. (2008). Adult romantic attachments and couple relationships. In J. Cassidy & P.R. Shaver (Eds.). *Handbook of Attachment: Theory, Research, and Clinical Applications* (pp. 355–377). New York: Guilford Press.
- Gentile, A., Boca, S., & Giammusso, I. (2018). ‘You play like a woman!’ effects of gender stereotype threat on women’s performance in physical and sport activities: A meta-analysis, *Psychology of Sport and Exercise*, 39, 95–103. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.07.013>
- Gündüz, Ş. (2017). Kariyer basamaklarında kadının düşmanı olarak kendisi: Süper anne sendromu, görünmez kadın sendromu ve külkedisi sendromu. *Karadeniz*, (35), 84–94.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hussein, Z. S. (2020). The Cinderella Complex as reflected in “The grass is singing” by doris lessing. *In International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 11(7), 517-528. https://www.ijcc.net/images/vol11iss7/11743_Hussein_2020_E_R.pdf
- Irfan, M., & Farooqi, R. (2022) The relationship between Cinderella complex syndrome and selfesteem among working married women and non-working married women. *IJFANS*, 11 (1), 3252-57. <https://ijfans.org/uploads/paper/cebfc0c1e9a0467f8afa1b8ed6fd88c7.pdf>
- Jewkes R., Corboz J., & Gibbs A. (2018). Trauma exposure and IPV experienced by Afghan women: Analysis of the baseline of a randomised controlled trial. *PLoS ONE*, 13(10). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0201974>
- Kodan, S. (2013). *Evli Bireylerin Evlilik Kalitesi Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Lindsey, L.L. (2016). *Gender roles: A sociological perspective*. New York.
- Meyerovich, A. (2019). The effect of Cinderella Syndrome. Gender stratification of speech in women's literature. *International Journal of Languages, Literature and Linguistics*, 5(4), 206-209. Doi: 10.18178/ijll.2019.5.4.228
- Puspitasari, R. (2019). *A Cinderella Complex issue in female protagonists of Bronte's Jane Eyre and Meyer's Twilight: A psychoanalytic study*. Doctoral Dissertation, Universitas Sanata Dharma Yogyakarta.
- Rice, K. G., & Mirzadeh, S. A. (2000). Perfectionism, attachment, and adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 47, 238-250. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.2.238>
- Saha, S., & Safri, T. S. (2016). Cinderella complex: theoretical roots to psychological dependency syndrome in women. *The International Journal of Indian Psychology*, 3(3), Doi: 18.01.148/20160303

- Schulte, F. (2003). *Adaptive and maladaptive aspects of dependency*. York University Masters of Arts Graduate Programme in Psychology. Toronto. Ontario.
- Selçuk, S. (2021). *Kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları açısından bağlanma stili, kadına yönelik şiddet tutumu ve benlik saygısının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Shaw, S. M. & Lee, J. (2001). *Women's Voices, Feminist Visions: Classic and Contemporary Readings*. London: McGraw-Hill Publishing Company.
- Shonkoff, J. P., & Phillips, D. (2000). *From neurons to neighborhoods: The science of early child development*. Washington, DC: National Academies Press
- Smith, M. M. S. (2016). Cinderella Complex: A study of urban homemakers' life satisfaction and television dependency. *Mass Communicator: International Journal of Communication Studies*, 10(2), 23-27. Doi: [10.5958/0973-967X.2016.00010.7](https://doi.org/10.5958/0973-967X.2016.00010.7)
- Sneha, S., & Rahmath, F. (2018). A study of relationship between Cinderella Complex and personal growth among young females. *Indian Journal of Psychological Science*, 10(1), 102-107. <http://www.napsindia.org/wp-content/uploads/2019/04/14-Sneha-Saha.pdf>
- Şahin, S. (2021). *Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın eğitim yöneticilerinin karşılaştıkları sorunlar: "Fenomenolojik araştırma"*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Tabachnick, B., & Fidell L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics*, Sixth Edition. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Waters, E., Merrick, S., Treboux, D., Crowell, J., & Albersheim, L. (2000). Attachment security in infancy and early adulthood: A twenty-year longitudinal study. *Child Development*, 71, 684-689. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00176>
- Yoshihama, M., Blazeovski, J., & Bybee, D. (2014). Enculturation and Attitudes Toward Intimate Partner Violence and Gender Roles in an Asian Indian Population: Implications for Community-Based Prevention. *American Journal of Community Psychology*, 3(4), 249-260. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10464-014-9627-5>

Expanded Abstract

Introduction

Attachment is defined by the caregiver as an experience that is vital in responding to the infant's emotional and physical needs. The attachment style that people establish with the person who cares for them from the baby has a significant impact on the form and characteristics of the relationship they will establish with other people in adulthood, and their expectations from people. Secure attachment is formed in individuals who receive the attention and care they need during infancy, and whose needs are met, that is, they have positive experiences. Individuals whose needs are not met, postponed or unbalanced/irregularly met, and who experience negative emotions while being met, cannot experience secure attachment; emotional behaviors related to their new experiences in their lives are also shaped in this direction (Bowlby, 1973). According to Ainsworth and Bowlby (1991), insecure attachment styles are avoidant and anxious attachment styles. Children who have developed insecure attachment styles may experience problems in their adult relationships due to low self-confidence, feeling worthless, and low confidence in the people they interact with (Rice & Mirzadeh, 2000).

“Cinderella Syndrome”, which expresses women who are afraid of independence, appears as a concept that shows that women are psychologically dependent and waiting to be rescued by a man one day despite the negativities they experience. Dependence can be seen when the woman seeks guidance from her partner and needs her partner in all her decisions. The psychological effects of Cinderella Syndrome are lack of self-worth, lack of confidence, anxiety and lack of economic freedom (Dowling, 1981). Characteristics of the Cinderella Syndrome woman, who fears independence, seem to be related to gender roles as well. Gender roles is a concept related to beliefs attributed to genders regardless of the biological differences of men and women (Lindsey, 2016). Gender acceptances are exposed from the first years of life, so they have various effects on the behavior, attitudes and expectations of the individual (Gentile et al., 2018). In this context, it seems that the gender role attributed to women and Cinderella Syndrome have similar characteristics. Both gender roles and attachment styles begin to take shape from a person's infancy; it affects the perspective, behaviors and perceptions of the person along with his adult life (Selçuk, 2021). In this case, it is thought that important findings can be obtained by investigating which attachment style can be seen more frequently in women with Cinderella Syndrome. From this point of view, it was aimed to examine Cinderella Syndrome in terms of attachment styles in this study.

Method

431 adult women over the age of 25 participated in this study, which was carried out according to correlational survey model. The "Cinderella Syndrome Scale" developed by Demir et al., (2021), the "Three Dimensional Attachment Styles Scale" developed by Erzen (2016), and the "Personal Information Form" prepared by the researchers were used in the research.

First, ethical approval was obtained from the OMU Social and Human Sciences Ethics Committee. The scales were prepared using Google Form and delivered to the participants via online platforms. Participants who volunteered to participate in the study filled out the scales.

Results

The relationship between attachment styles and symptoms of Cinderella Syndrome was examined by Pearson Correlation analysis; the predictive effect of the related variables was examined by multiple linear regression analysis. MANOVA was performed to compare the participants' Cinderella Syndrome scores in terms of socio-demographic variables.

According to the findings of the study, it was concluded that avoidant and anxious-ambivalent attachment styles had positive and weak significant correlations with Cinderella Syndrome and its sub-dimensions (sexist attitude, avoidance of responsibility, quitting the career). It was found that the avoidant attachment style predicted Cinderella Syndrome in the first place and the anxious-ambivalent attachment style in the second place. According to the results of the research, quitting the career scores of women whose parents are separated and whose parents have passed away are significantly higher

than those whose parents are together. It was found that Cinderella Syndrome did not differ significantly according to living place and whether the woman had a relationship or not. Finally, the Cinderella Syndrome scores of primary/middle school/high school graduates (sexist attitude, avoidance of responsibility, quitting the career) were found to be significantly higher than university graduates.

Discussion, Conclusion and Recommendations

In the literature, it is seen that the researches on Cinderella Syndrome are very new and mostly Cinderella Syndrome is the subject of research in working life. It can be stated that Cinderella, who is afraid of independence and exhibits dependent behaviors to her partner, has dependent and submissive attitudes, and with these features, it reflects insecure attachment styles. It can be predicted that the expectation of relationship and the desire to be dependent on another person, which is also involved in Cinderella Syndrome, may be related to attachment. Another process that paves the way for the formation of dependent personality is the emphasis on traditional gender roles (Bornstein, 2012). Ak (2021) revealed that as secure attachment increases, gender roles decrease. Similarly, Çengel (2022) stated that there is a negative relationship between anxious and avoidant attachment and traditional gender role; found to be positively related to the egalitarian gender role. It was concluded that individuals with both anxious and avoidant attachment have more traditional gender attitudes. Considering that traditional gender role is consistent with the symptoms of Cinderella Syndrome, it is understood that Cinderella Syndrome is associated with insecure attachment styles.

Since the socioeconomic and sociocultural characteristics of the parent or family have an impact on the approach to the child, it is estimated that the occurrence of Cinderella Syndrome can also be explained by socio-demographic characteristics. According to the results of the research, quitting the career scores of women whose parents are separated and whose parents have passed away are significantly higher than those whose parents are together. This situation shows that women who have not lived in parental union for a long time choose to be more dependent on men in their romantic relationships and give up on their careers. It can be noted that women whose parents are together are less afraid of independence and have a lower incidence of Cinderella Syndrome.

There are various studies in the literature suggesting that gender roles differ according to educational status. It is stated that while the participants with higher educational status have more egalitarian attitudes, those with lower educational status have higher traditional gender roles (Ak, 2021; Jewkes et al., 2018; Kodan, 2013; Selçuk, 2021; Yoshihama et al., 2014). Considering that university education is an experience that increases women's independence in many ways, it can be easily understood that university graduate women have less sexist attitudes, take responsibility and give up on their careers.

It is thought that the distribution of demographic characteristics in this study is not homogeneous, which may limit the results. Examining Cinderella Syndrome in larger sample groups and homogeneously distributed groups in future studies will increase the generalizability of the results. In addition to attachment styles, Cinderella Syndrome can be examined in terms of variables such as personality traits, gender roles, relationship satisfaction, and dyadic adjustment.